

ĐẨY MẠNH THỰC HIỆN SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM, GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

ThS. Hồ Văn Minh

Phó trường Phòng NCKH – TT - TL

Nghiên cứu khoa học và ứng dụng kết quả nghiên cứu khoa học là một trong những chức năng và nhiệm vụ quan trọng của Trường Chính trị tỉnh, nghiên cứu khoa học có nhiều hoạt động, trong đó sáng kiến kinh nghiệm là một trong những hoạt động khoa học quan trọng.

Luật Khoa học và Công nghệ được Quốc hội thông qua ngày 18/6/2013 và có hiệu lực từ ngày 1/1/2014 tại Khoản 3 Điều 3 quy định “*Hoạt động khoa học và công nghệ là hoạt động nghiên cứu khoa học, nghiên cứu và triển khai thực nghiệm, phát triển công nghệ, ứng dụng công nghệ, dịch vụ khoa học và công nghệ, phát huy sáng kiến, và hoạt động sáng tạo nhằm nhằm phát triển khoa học và công nghệ*”.

Như vậy, sáng kiến kinh nghiệm là hoạt động khoa học và công nghệ. Là một trong 8 hoạt động khoa học được quy định trong Quy chế hoạt động khoa học của các Trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh ban hành.

Đối với Trường Chính trị, sáng kiến kinh nghiệm là những sáng kiến, cải tiến kỹ thuật trong hoạt động quản lý và giảng dạy, nó cũng là một trong những điều kiện để công nhận các danh hiệu thi đua cá nhân của cán bộ, giảng viên, viên chức theo Luật Thi đua khen thưởng hiện nay. Vì vậy, việc thực hiện sáng kiến kinh nghiệm vừa để nâng cao hiệu quả công

việc, vừa nâng cao chất lượng giảng dạy, quản lý là một trong những vấn đề quan trọng. Tuy nhiên trong thời gian qua, việc đăng ký, thực hiện và đánh giá sáng kiến kinh nghiệm ở Trường Chính trị Nguyễn Chí Thanh chưa thực sự được quan tâm đúng mức, đôi khi còn mang tính hình thức, chưa mang lại hiệu quả cao và chưa áp dụng hoặc nhân rộng được những sáng kiến kinh nghiệm hay trong công tác quản lý và giảng dạy.

Với lý do đó, bài viết này góp phần trao đổi một số vấn đề về cách tổ chức đăng ký, thực hiện đánh giá hiệu quả và nhân rộng các đề tài sáng kiến kinh nghiệm của cán bộ, giảng viên Nhà trường để ngày càng thực hiện tốt hơn và có hiệu quả hơn trong thời gian tới.

Sáng kiến kinh nghiệm – vấn đề cần được nhìn nhận

Theo Luật Khoa học và Công nghệ, sáng kiến kinh nghiệm là một hoạt động khoa học và triển khai, nhưng về phía cán bộ, giảng viên Nhà trường chưa nắm bắt tinh thần ấy, vẫn xem sáng kiến kinh nghiệm là một hoạt động bình thường trong công việc hàng ngày. Thể hiện ở

sự chưa thống nhất từ khâu đăng ký đầu năm, mẫu hóa về thể thức, cách thức thực hiện sáng kiến công việc trong năm, hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm mang lại. Chưa có chuẩn về thể thức, cách thức trình bày và đánh giá kết quả sáng kiến kinh nghiệm. Trong đánh giá sáng kiến chưa có chuẩn cụ thể, vì vậy chưa thực sự đi vào chiều sâu. Điều này thể hiện ở cả hai phía:

- Về phía tác giả, người đăng ký và thực hiện sáng kiến kinh nghiệm. Rất ít cán bộ, giảng viên chủ động đăng ký sáng kiến kinh nghiệm từ đầu năm, nếu có đăng ký thì chủ yếu mới chỉ là tên sáng kiến, chứ chưa có đề cương, các bước thực hiện, chưa “công khai” hoạt động sáng kiến, cải tiến kỹ thuật trong lĩnh vực gì. Chỉ đến khi cuối năm xét công nhận các danh hiệu thi đua mới viết sáng kiến kinh nghiệm.

Một số cán bộ, giảng viên, có sáng kiến kinh nghiệm được công nhận là đã áp dụng thành công ở khoa, phòng mình thì chưa thấy báo cáo sáng kiến kinh nghiệm đó, chưa chủ động đề xuất nhân rộng kết quả sáng kiến kinh nghiệm ra phạm vi toàn trường.

Sáng kiến kinh nghiệm phần lớn chưa được Hội đồng khoa học kiểm chứng nên chưa thấy được sự tổng kết những “tri thức và kinh nghiệm” của sáng kiến kinh nghiệm của cán bộ, giảng viên trong hoạt động thực tiễn của Nhà trường.

- Về phía Nhà trường, chưa coi trọng và đánh giá sáng kiến kinh nghiệm như một hoạt động khoa học, cho đến nay việc đăng ký sáng kiến kinh nghiệm mới chỉ dừng lại ở đăng ký tên sáng kiến trong bản đăng ký thi đua đầu năm, chưa coi đây là một hoạt động khoa học thực sự. Vì vậy, Hội đồng khoa học Nhà trường chưa phải là “đơn vị” đứng ra tổ chức đăng ký sáng kiến kinh nghiệm, mà phần lớn

do Phòng Tổ chức – hành chính – Quản trị và Thường trực Hội đồng thi đua Nhà trường tổ chức đăng ký tên vào bảng đăng ký thi đua. Việc đánh giá đề cương, thẩm định nội dung sáng kiến chưa được thực hiện đúng quy trình, trong năm thực hiện như thế nào, kết quả ra sao, vẫn chưa được đề cập.

Chưa lấy việc trực tiếp quan sát tác giả áp dụng sáng kiến trong quá trình thực hiện công việc là điều kiện để đánh giá sáng kiến kinh nghiệm, vẫn còn xảy ra tình trạng đọc văn bản sáng kiến để đánh giá đạt hay không đạt khi Hội đồng thi đua xét các tiêu chí thi đua cuối năm, thậm chí công nhận những sáng kiến đến cuối năm mới viết ra, chưa biết có áp dụng vào thực tiễn hay không.

Chưa phân biệt tác giả nào đã áp dụng sáng kiến kinh nghiệm trước khi đăng ký sáng kiến kinh nghiệm, ai đăng ký trước khi áp dụng sáng kiến, chưa thấy cấp khoa, phòng là nơi có trách nhiệm và nghĩa vụ xác minh sáng kiến có phù hợp và mang lại hiệu quả công tác hay không.

Chưa chỉ rõ bộ phận quản lý sáng kiến kinh nghiệm, chưa có sự phân công chính thức, vì vậy phòng tham mưu công tác quản lý hoạt động khoa học không thể thực hiện đầy đủ các công việc quản lý sáng kiến kinh nghiệm như (đăng ký, xét duyệt đề cương, quan sát thực tiễn áp dụng sáng kiến, tham mưu Hội đồng đánh giá, phổ biến và lưu giữ sáng kiến kinh nghiệm... như những kết quả đề tài nghiên cứu khoa học nhỏ)

Tóm lại, do chưa coi các đề tài sáng kiến kinh nghiệm là sản phẩm của hoạt động khoa học nên chưa dành cho sáng kiến kinh nghiệm những đánh giá đúng mức trong hoạt động khoa học của Nhà trường.

Giải pháp thời gian tới

Để sáng kiến kinh nghiệm thực sự là một hoạt động khoa học đúng nghĩa theo Luật Khoa học và Công nghệ và các văn bản có liên quan, cần thực hiện một số nội dung sau:

Một là: Coi trọng sáng kiến kinh nghiệm, xem đây là một hoạt động khoa học thực sự, và đó như là một đề tài khoa học nhỏ cấp khoa hoặc cá nhân.

Luật Khoa học và Công nghệ năm 2013 có hiệu lực từ năm 2014 và Quy chế hoạt động khoa học của các Trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương do Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh ban hành đều xác định sáng kiến kinh nghiệm là một trong những hoạt động nghiên cứu khoa học và triển khai. Vì vậy cần xác định sáng kiến kinh nghiệm là một hoạt động khoa học quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo bồi dưỡng, quản lý của Nhà trường. Sáng kiến kinh nghiệm trong trường chỉ có thể xếp sau đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở.

Hai là: Chuẩn hóa quy trình quản lý sáng kiến kinh nghiệm, quy trình này phải được xây dựng trên cơ sở các văn bản về quản lý hoạt động khoa học hiện hành; phải được quản lý và thực hiện từ khâu đăng ký, thẩm định đề cương, tổ chức giám sát thực hiện, đánh giá kết quả, nghiệm thu và phổ biến sáng kiến kinh nghiệm.

Cho đến nay, các văn bản hướng dẫn về đăng ký và xét duyệt sáng kiến kinh nghiệm của tỉnh Thừa Thiên Huế, cụ thể là văn bản mới nhất là Hướng dẫn số 67/HD-HĐKHSK ngày 25/6/2014 của Hội đồng Khoa học sáng kiến tỉnh Thừa Thiên Huế chỉ quy định đăng ký, xét duyệt đánh giá sáng kiến kinh nghiệm cấp tỉnh, vì vậy cần nghiên cứu, cụ thể

hóa đối với cấp cơ sở cho phù hợp với điều kiện là sáng kiến kinh nghiệm trong phạm vi Nhà trường.

Ba là: Sáng kiến kinh nghiệm cũng phải được cấp kinh phí để triển khai thực hiện, với những đề cương sáng kiến kinh nghiệm của cán bộ, giảng viên đăng ký được Hội đồng khoa học Nhà trường đánh giá tốt, cho phép triển khai thì được cấp một mức kinh phí để thực hiện như một đề tài khoa học nhỏ cấp khoa hoặc cá nhân.

Bốn là: Việc đánh giá sáng kiến kinh nghiệm cuối năm phải được thực hiện có thực chất và đảm bảo như một quy trình của hoạt động khoa học. Kết quả đánh giá phải được kiểm định trong thực tiễn công tác, giảng dạy và quản lý; phải có đề cương, quy trình thực hiện, thẩm định của khoa, phòng chủ quản, báo cáo kết quả... theo quy trình thống nhất, tránh việc cuối năm mới thực hiện báo cáo sáng kiến kinh nghiệm theo tiêu chuẩn thi đua khen thưởng là việc hợp thức hóa.

Năm là: Phòng Nghiên cứu Khoa học – Thông tin – Tư liệu phải là đơn vị tham mưu, nghiên cứu các văn bản liên quan, tham mưu với Hội đồng khoa học Nhà trường xây dựng quy trình và phiếu đánh giá sáng kiến kinh nghiệm theo đúng với tinh thần các văn bản hiện hành về hoạt động khoa học, đăng ký và xét duyệt sáng kiến kinh nghiệm để có “chuẩn” đánh giá thống nhất trong toàn trường.

Nghiên cứu khoa học, trong đó có sáng kiến kinh nghiệm là một trong những nhiệm vụ quan trọng của hoạt động đào tạo và bồi dưỡng của Nhà trường, hy vọng rằng với những vấn đề nêu ra sẽ góp phần nâng cao chất lượng hoạt động khoa học, từng bước đưa sáng kiến kinh nghiệm dần được chuẩn hóa, góp phần đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học của Nhà trường./.